

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

ΠΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Αυξήθηκαν οι καταθέσεις των νοικοκυριών για 3^ο συνεχή μήνα τον Αύγουστο 2016 – Κλειδί για την περαιτέρω βελτίωση των χρηματοοικονομικών συνθηκών η ενίσχυση της αξιοπιστίας

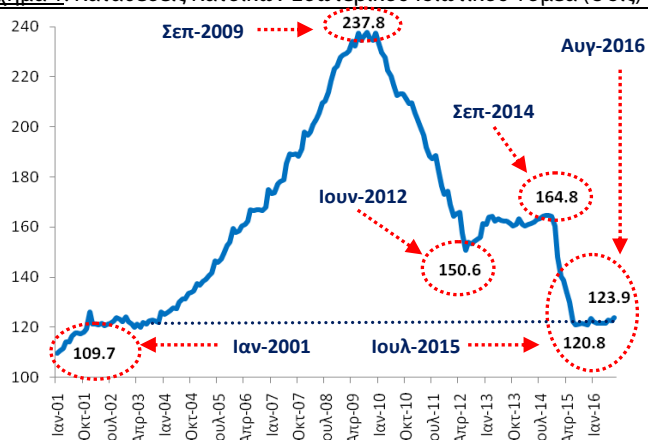
- Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ το σύνολο των καταθέσεων των κατοίκων εσωτερικού του ιδιωτικού τομέα παρουσίασε μηνιαία αύξηση +€1,32 δις τον Αύγουστο 2016. Η εν λόγω μεταβολή προήλθε κατά 79,53% από τις επιχειρήσεις και κατά 20,47% από τα νοικοκυριά. Σε σχέση με τον Ιούλιο 2015, δηλαδή τον πρώτο μήνα μετά την επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων (28/6/2015), οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα σημείωσαν αύξηση +€3,06 δις.
- Η επιστροφή μέρους των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα που οδηγήθηκαν εκτός εγχώριου τραπεζικού συστήματος τα τελευταία 6 χρόνια (Σεπτέμβριος 2009 – Αύγουστος 2016: -€113,93 δις ή -47,90%) παράλληλα με την αποτελεσματική διαχείριση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελούν δύο βασικές προϋποθέσεις για την ομαλή λειτουργία του θεσμού της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης και την αύξηση της παροχής ρευστότητας και πιστώσεων σε παραγωγικές, υγιείς, καινοτόμες και εξωστρεφείς επιχειρήσεις.
- Κλειδί για την ενεργοποίηση του ενδογενούς μηχανισμού επιστροφής των καταθέσεων στα εγχώρια νομισματικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (NXI) είναι η ενίσχυση της αξιοπιστίας και η αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Σημειώνουμε ότι από το Σεπτέμβριο 2009 μέχρι τον Ιούνιο 2012 και από το Σεπτέμβριο 2014 μέχρι τον Ιούλιο 2015, δηλαδή τις δύο υποπεριόδους που σημειώθηκε η υψηλότερη συνολική εκροή καταθέσεων (-€87,24 δις στην πρώτη και -€43,92 δις στη δεύτερη) το οικονομικό κλίμα και η αβεβαιότητα βρέθηκαν σε ιστορικά χαμηλά και πολύ υψηλά επίπεδα αντίστοιχα. Το ακριβώς αντίθετο συνέβη στις υποπεριόδους Ιουνίου 2012 – Σεπτεμβρίου 2014 και Ιουλίου 2015 – Αυγούστου 2016. Στη μεν πρώτη καταγράφηκε αύξηση των καταθέσεων κατά +€14,16 δις στη δε δεύτερη ενίσχυση κατά +€3,06 δις. Οι εν λόγω υποπεριόδοι (και ειδικότερα η πρώτη) χαρακτηρίστηκαν από σχετική βελτίωση του οικονομικού κλίματος και μείωση της αβεβαιότητας.
- Ως γνωστόν, η εμπιστοσύνη και η αξιοπιστία έχουν τα χαρακτηριστικά των μεταβλητών αποθέματος, δηλαδή απαιτείται χρόνος και επένδυση για να ανακτηθεί πιθανή απώλειά τους. Το ίδιο συμβαίνει και με τις καταθέσεις η πορεία των οποίων συνδέεται άμεσα με τις προαναφερθείσες μεταβλητές. Ωστόσο, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της 1^{ης} αξιολόγησης του 3^{ου} προγράμματος οικονομικής προσαρμογής (3^ο ΠΟΠ), οι ασκούντες την οικονομική πολιτική έχουν τη δυνατότητα να επιταχύνουν σε ένα βαθμό την εν λόγω διαδικασία μέσω αποτελεσματικών παρεμβάσεων. Για παράδειγμα, η μερική χαλάρωση των κεφαλαιακών ελέγχων είναι ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες αλλαγές (22/7/2016) επιτρέπεται: 1^ο η ανάληψη ποσού έως €840 ανά δύο εβδομάδες, 2^ο οι αναλήψεις μετρητών έως του ποσοστού του 100% συνολικά, από χρηματικά ποσά τα οποία, μετά τις 22/07/2016, κατατίθενται σε τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων νομικών και φυσικών προσώπων, σε μετρητά και 3^ο υπό προϋποθέσεις, η ανάληψη μετρητών, έως του ποσοστού 30% συνολικά, από χρηματικά ποσά τα οποία, μετά τις 22/07/2016, μεταφέρονται από το εξωτερικό με μεταφορά πίστωσης σε υφιστάμενους λογαριασμούς στην Ελλάδα.
- Υπό την προϋπόθεση θετικών εξελίξεων στα πεδία: (α) της 2^{ης} αξιολόγησης του 3^{ου} ΠΟΠ και (β) της ένταξης των ελληνικών κρατικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, το οικονομικό κλίμα δύναται να συνεχίσει την ανοδική του πορεία και να ενισχυθεί ο βαθμός αξιοπιστίας της ελληνικής οικονομίας. Με αυτόν τον τρόπο ενεργοποιείται μια ενδογενής διαδικασία η οποία μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω άρση των κεφαλαιακών περιορισμών, επιστροφή μέρους των καταθέσεων στα εγχώρια NXI, αύξηση των επενδύσεων και μεσοπρόθεσμα, παραγωγή πλούτου.

Το σύνολο των καταθέσεων και ρέπος των μη ΝΧΙ στα ΝΧΙ στην Ελλάδα (εκτός της ΤτΕ) παρουσίασε μηνιαία αύξηση για 4^ο συνεχή μήνα τον Αύγουστο 2016 (+€1,45 δις). Η αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης και η άρση της αβεβαιότητας αποτελούν αναγκαίες συνθήκες για την επιστροφή μέρους των καταθέσεων που οδηγήθηκαν εκτός εγχώριου τραπεζικού συστήματος τα τελευταία 6 χρόνια. Επιπρόσθετα, η χαλάρωση των κεφαλαιακών ελέγχων συνιστά ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος (ΤτΕ) το σύνολο των καταθέσεων και ρέπος των μη νομισματικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (NXI) στα NXI στην Ελλάδα εκτός της Τραπέζης της Ελλάδος (ΤτΕ) διαμορφώθηκε στα €158,65 δις τον Αύγουστο 2016. Σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα σημειώθηκε αύξηση +€1,45 δις και σε σχέση με τον Αύγουστο 2015 – το 2^ο μήνα μετά την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων (28 Ιουνίου 2015) – ενίσχυση +€611,73 εκατ. Η προαναφερθείσα μηνιαία μεταβολή προήλθε κατά 51,54% από τους κατοίκους εσωτερικού, 11,93% από τους κατοίκους λοιπών χωρών Ευρωζώνης, 5,04% από τους μη κατοίκους Ευρωζώνης και 31,49% από την κατηγορία των υποχρεώσεων σχετιζομένων με μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία (που συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στη λογιστική).

Στην παρούσα θεματική ενότητα θα αναλύσουμε την πορεία των καταθέσεων των κατοίκων εσωτερικού (domestic residents). Εστιάζουμε στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας (private sector). Ως γνωστόν το εν λόγω σύνολο περιλαμβάνει δύο βασικούς φορείς της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας, ήτοι τις ιδιωτικές επιχειρήσεις (private firms) και τα νοικοκυριά (households). Σημειώνουμε ότι η άμεση συνεισφορά του ιδιωτικού τομέα στο σχηματισμό του ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας διαμορφώθηκε στο 77,97% το 2015. Αυτό το μέγεθος προκύπτει από το άθροισμα της ιδιωτικής κατανάλωσης (€123,77 δις) και των ιδιωτικών επενδύσεων (€13,77 δις) ως ποσοστά του ΑΕΠ (€176,02 δις).

Σχήμα 1: Καταθέσεις Κατοίκων Εσωτερικού Ιδιωτικού Τομέα (€ δις)

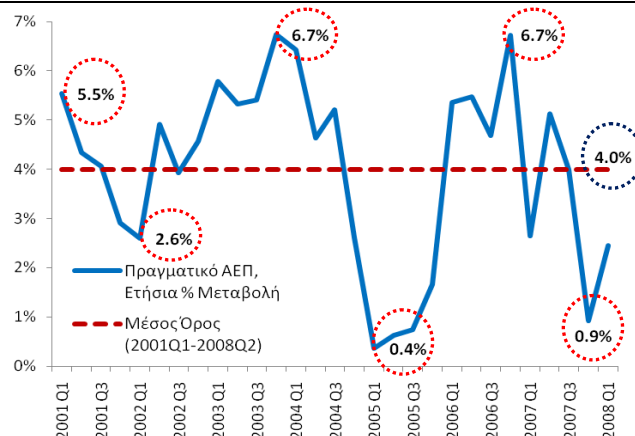


Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Στο Σχήμα 1 παρουσιάζουμε την πορεία των καταθέσεων των κατοίκων εσωτερικού του ιδιωτικού τομέα από τον Ιανουάριο 2001 μέχρι τον Αύγουστο 2016 (τελευταία διαθέσιμη παρατήρηση

σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της ΤτΕ). Διακρίνουμε 2 βασικές φάσεις, μια ανοδική και μια καθοδική, με τη δεύτερη να υποδιαιρείται σε 4 επί μέρους υποπεριόδους.

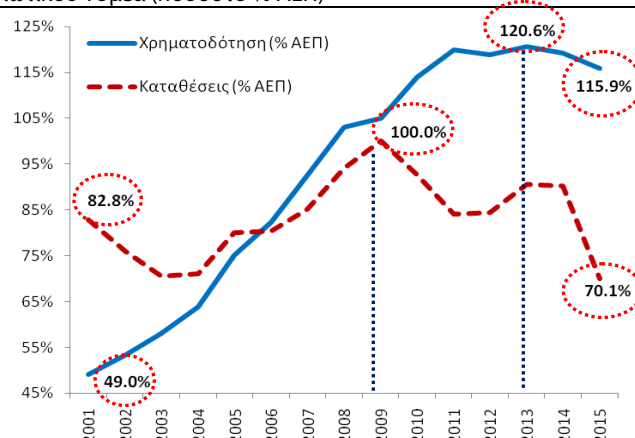
Σχήμα 2: Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης 2001Q1-2008Q2 (%)



Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Η πρώτη διήρκησε περίπου 8 χρόνια και περιλαμβάνει την περίοδο από την ένταξη της χώρας στην οικονομική και νομισματική ένωση (ONE) μέχρι το 3^ο τρίμηνο 2009. Σε αυτό το χρονικό διάστημα οι καταθέσεις των κατοίκων εσωτερικού του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν κατά +€128,15 δις (βλέπε Σχήμα 1). Αυτή η μεταβολή ισοδυναμεί με μια μέση μηνιαία αύξηση της τάξης του +0,76% ή +9,44% σε όρους ετήσιας μεταβολής.

Σχήμα 3: Χρηματοδότηση και Καταθέσεις Κατοίκων Εσωτερικού Ιδιωτικού Τομέα (ποσοστό % ΑΕΠ)



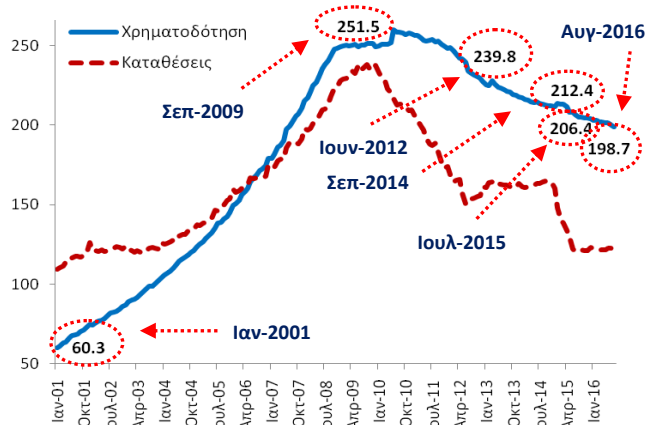
Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (γ) Eurobank Research.

Η ανοδική τροχιά των καταθέσεων δύναται να ερμηνευτεί – σε ένα βαθμό - από την ενίσχυση των εισοδημάτων όπως είναι οι μισθοί, τα κέρδη, τα ενοίκια κ.α. Όπως αποτυπώνεται στο Σχήμα 2, ο μέσος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης ήταν στο σχετικά υψηλό +3,99% την περίοδο 2001Q1-2008Q1. Η αύξηση του ΑΕΠ ισοδυναμεί με αύξηση των εισοδημάτων που οδηγεί σε ενίσχυση

της αποταμίευσης (savings).¹ Στην περίπτωση της ελληνικής οικονομίας, ένα μέρος από την προαναφερθείσα αύξηση πλούτου (wealth) έλαβε τη μορφή καταθέσεων στα εγχώρια NXI ενώ ένα άλλο μέρος τοποθετήθηκε σε μετοχές, ομόλογα, κατοικίες κλπ.

Ως γνωστόν, η αύξηση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας δε ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 2000. Ήδη από τα μέσα της προηγούμενης δεκαετίας η ελληνική οικονομία αναπτυσσόταν με ένα μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 3,65%. Είχε προηγηθεί μια περίοδος 20 ετών έντονου στασιμοληθωρισμού (stagflation). Κλειδί για αυτή την πορεία ήταν η ενίσχυση της αξιοπιστίας της ελληνικής οικονομίας – μέσω μηχανισμών δέσμευσης και δημοσιονομικής πειθαρχίας - λόγω της προοπτικής ένταξης της χώρας στην οικονομική και νομισματική ένωση (ONE). Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε σταδιακή απελευθεροποίηση της εγχώριας χρηματοπιστωτικής αγοράς (financial liberalization), αύξηση της αποτελεσματικότητας του θεσμού της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης και ειδικότερα από το 2001 και έπειτα, με την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος και την πρόσβαση των ελληνικών NXI σε φθινό δανεισμό, σημειώθηκε πιστωτική εμβάθυνση (βλέπε Σχήματα 3 & 4). Τα μεγέθη είναι αποκαλυπτικά. Στο διάστημα Ιανουαρίου 2001 – Σεπτεμβρίου 2009 η μέση ετήσια (μηνιαία) μεταβολή της χρηματοδότησης των κατοίκων εσωτερικού του ιδιωτικού τομέα ήταν +18,51% (+1,39%). Αυτή η επέκταση των πιστώσεων είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του λόγου χρηματοδότησης ως προς το ΑΕΠ από 49,02% το 2001 στο 104,96% το 2009. Τα αντίστοιχα μεγέθη για τις καταθέσεις ήταν 82,76% και 100,00%.

Σχήμα 4: Χρηματοδότηση και Καταθέσεις Κατοίκων Εσωτερικού Ιδιωτικού Τομέα (€ δις)



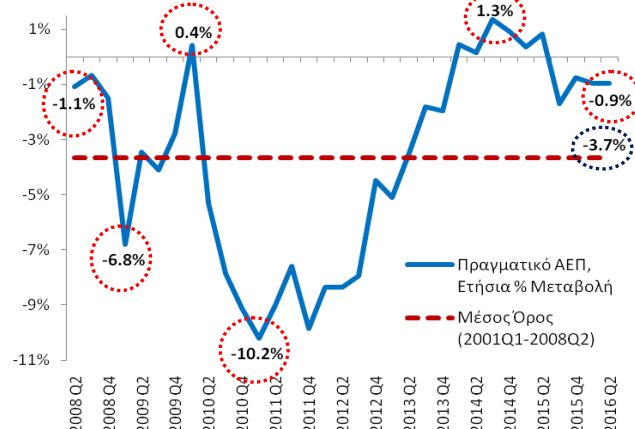
Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Η δεύτερη βασική φάση της πορείας των καταθέσεων, ήτοι η καθοδική, περιλαμβάνει την περίοδο από τα τέλη του 2009 μέχρι σήμερα. Συνεπώς συνδέεται με την ελληνική μεγάλη οικονομική

¹ Το μέγεθος αυτής της μεταβολής θα εξαρτηθεί από την οριακή ροπή προς αποταμίευση (marginal propensity to save). Η τελευταία ορίζεται ως η επιπλέον αποταμίευση που πραγματοποιείται λόγω αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος κατά μια μονάδα, π.χ. 1 €. Οι τιμές που λαμβάνει κυμαίνονται μεταξύ 0 και 1. Το υπόλοιπο ποσοστό που απομένει ορίζεται ως οριακή ροπή προς κατανάλωση (marginal propensity to consume).

ύφεση (the Greek Great Depression). Πιο αναλυτικά, από το 2^ο τρίμηνο 2008 μέχρι το 2^ο τρίμηνο 2016 η μέση ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο -3,66% (βλέπε Σχήμα 5). Από τα 33 προαναφερθέντα τρίμηνα στα 26 ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης ήταν αρνητικός (μέσος όρος -4,82%) και στα 7 θετικός (+0,64%).

Σχήμα 5: Ρυθμός Οικονομικής Μεγέθυνσης 2008Q2-2016Q2 (%)



Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

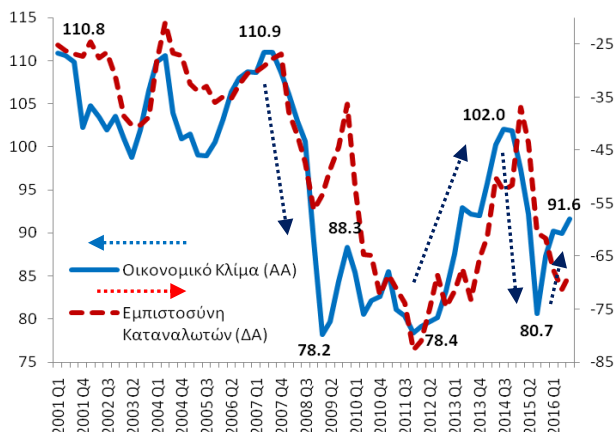
Δύο είναι τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά της πτωτικής πορείας των καταθέσεων: 1^ο η επιστροφή τους σε επίπεδα παρόμοια με αυτά του 4^{ου} τριμήνου 2003 (από το Σεπτέμβριο 2009 μέχρι τον Αύγουστο 2016 η μείωση των καταθέσεων ήταν -€113,93 δις ή -47,90%) και 2^ο η μη ομοιόμορφη καθοδική τροχιά που ακολούθησαν. Το τελευταίο στοιχείο μας επιτρέπει να χωρίσουμε τη συνολική περίοδο σε 4 υποπεριόδους. Η πρώτη είναι από το Σεπτέμβριο 2009 μέχρι τον Ιούνιο 2012, η δεύτερη από τον Ιούνιο 2012 μέχρι το Σεπτέμβριο 2014, η τρίτη από το Σεπτέμβριο 2014 μέχρι τον Ιούλιο 2015 και η τέταρτη (και τελευταία) από τον Ιούλιο 2015 μέχρι τον Αύγουστο 2016. Αυτός ο διαχωρισμός βασίζεται στις ακρότατες τιμές και στα σημεία καμψής που χαρακτηρίζουν τη χρονολογική σειρά των καταθέσεων. Φυσικά οι εν λόγω ημερομηνίες συνδέονται με σημαντικά πολιτικοοικονομικά γεγονότα που επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό την πορεία του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Σεπτέμβριος 2009 – Ιούνιος 2012: -€87,24 δις

Κατά τη διάρκεια της πρώτης υποπεριόδου το σύνολο των καταθέσεων των κατοίκων εσωτερικού του ιδιωτικού τομέα συρρικνώθηκε κατά -€87,24 δις ή -36,68%. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 5, το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα χαρακτηρίστηκε από ραγδαία – απότομη συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ και των εγχώριων εισοδημάτων. Ωστόσο το μέγεθος της πτώσης των καταθέσεων ήταν τόσο υψηλό που δεν δύναται να ερμηνευτεί άμεσα από την πρωτόγνωρη ομολογουμένως μείωση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας. Για παράδειγμα σύμφωνα με τους ετήσιους μη χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς θεσμικών τομέων της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι αποταμιεύσεις (μεταβλητή ροής και όχι αποθέματος όπως είναι οι καταθέσεις) των νοικοκυριών να μειώθηκαν κατά -€10,22 δις τη διετία 2009-2011, δηλαδή περιορίστηκε σε σημαντικό βαθμό το ποσό του πλούτου που θα

μπορούσε να λάβει τη μορφή καταθέσεων, ωστόσο σε αρνητικό έδαφος εισήλθαν το 2012.

Σχήμα 6: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος και Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (μονάδες δείκτη)



Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (EC), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως AA ορίζουμε τον αριστερό κάθετο άξονα και ως ΔΑ τον αντίστοιχο δεξιό.

Συνεπώς ο κυρίαρχος ερμηνευτικός παράγοντας της μείωσης των καταθέσεων ήταν η αβεβαιότητα και οι συνθήκες αστάθειας και έλλειψης εμπιστοσύνης που επικράτησαν τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο (υπογραφή δύο προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής, Μάιος 2010 και Μάρτιος 2012). Εν παραδείγματι η μέση ημερήσια απόδοση του 10ετούς ελληνικού κυβερνητικού ομολόγου από τα επίπεδα του 4,58% το Σεπτέμβριο 2009 εκτινάχθηκε στο 27,61% τον Ιούνιο 2012 (βλέπε Σχήμα 7). Επιπλέον, ο δείκτης οικονομικού κλίματος βρέθηκε σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα (βλέπε Σχήμα 6). Αυτά τα στοιχεία δημιούργησαν κίνητρα στα νοικοκυριά για να αποσύρουν ένα σημαντικό μέρος του πλούτου τους από τα εγχώρια NXI.

Ιούνιος 2012 – Σεπτέμβριος 2014: +€14,16 δις

Η δεύτερη υποπερίοδος χαρακτηρίστηκε από σχετική ομαλοποίηση και αύξηση του συνόλου των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα. Πιο αναλυτικά, από τον Ιούνιο 2012 μέχρι το Μάρτιο 2013 καταγράφηκε αύξηση +€13,55 δις (+9,00%). Στη συνέχεια σημειώθηκε πτώση -€3,76 δις (Μάρτιος 2013 - Οκτώβριος 2013) και έπειτα πάλι άνοδος +€4,36 δις (Οκτώβριος 2013 - Σεπτέμβριος 2014). Συνεπώς η μεταβολή των καταθέσεων για το σύνολο της υποπεριόδου Ιουνίου 2012 - Σεπτεμβρίου 2014 ήταν +€14,16 δις. Σημειώνουμε ότι στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα παρατηρήθηκε βελτίωση του οικονομικού κλίματος, μεγάλη πτώση της απόδοσης του 10ετούς κυβερνητικού ομολόγου (έξοδος στις διεθνείς κεφαλαιαγορές με έκδοση 5ετούς ομολόγου τον Απρίλιο 2014) και επιβράδυνση της ύφεσης (θετικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης +0,44% το 1^ο τρίμηνο 2014 έπειτα από 22 τρίμηνα πτώσης του ΑΕΠ). Επιπρόσθετα, σημειώθηκε πρόοδος στα πεδία της ανταγωνιστικότητας, της αποκατάστασης της δημοσιονομικής σταθερότητας και του βαθμού υλοποίησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Ωστόσο, παρά τις προαναφερθείσες θετικές εξελίξεις, παρατηρούμε ότι μόλις το 16,23% από το σύνολο των καταθέσεων που οδηγήθηκαν

εκτός τραπεζικού συστήματος την πρώτη υποπερίοδο (Σεπτέμβριος 2009 - Ιούνιος 2012) επέστρεψαν στα εγχώρια NXI τη δεύτερη υποπερίοδο.

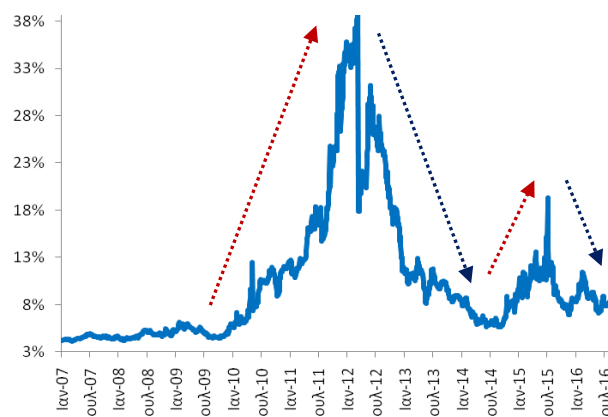
Σεπτέμβριος 2014 – Ιούλιος 2015: -€43,92 δις

Η τρίτη υποπερίοδος, δηλαδή εκείνη που περιλαμβάνει το διάστημα Σεπτεμβρίου 2014 - Ιουλίου 2015, χαρακτηρίστηκε από απότομη μείωση των καταθέσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, καταγράφηκε πτώση -€43,92 δις ή -26,66%. Τα νοικοκυριά μείωσαν τις καταθέσεις τους κατά -€32,89 δις και οι επιχειρήσεις κατά -€11,03 δις. Οι πρόωρες εκλογές τον Ιανουάριο 2015 και οι παρατεταμένες διαπραγματεύσεις ανάμεσα στην ελληνική κυβέρνηση και τους επίσημους διεθνείς πιστωτές της για την επίτευξη συμφωνίας είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της αβεβαιότητας και τη δημιουργία ελλείμματος εμπιστοσύνης αναφορικά με τη σταθερότητα της ελληνικής οικονομίας και του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αυτό το φαινόμενο κορυφώθηκε στο διάστημα 28 Ιουνίου 2015 - 12 Ιουλίου 2015 με την προκήρυξη και τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων, την τραπεζική αργία, την αναστολή λειτουργίας του χρηματιστηρίου και τέλος τη σύνοδο κορυφής της 12^{ης} Ιουλίου 2015.

Ιούλιος 2015 – Αύγουστος 2016: +€3,06 δις

Κατά τη διάρκεια της τέταρτης και τελευταίας υποπεριόδου καταγράφηκε αύξηση των καταθέσεων κατά +€3,06 δις. Αυτή η μεταβολή προήλθε αποκλειστικά από τις επιχειρήσεις (+€3,72 δις). Στην κατηγορία των νοικοκυριών σημειώθηκε πτώση -€653,31 εκατ. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι οι καταθέσεις των νοικοκυριών παρουσίασαν μια σχετικά μικρή ανάκαμψη τους τελευταίους 3 μήνες. Τον Αύγουστο 2016 διαμορφώθηκαν στα €102,27 δις από €101,41 δις το Μάιο 2016 (για πρώτη φορά τα τελευταία δύο χρόνια αύξηση για 3 συνεχείς μήνες).

Σχήμα 7: Απόδοση 10ετούς Ελληνικού Κυβερνητικού Ομολόγου (%)



Πηγή: (α) THOMSON REUTERS EIKON, (β) Eurobank Research.

Η επιστροφή μέρους των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα που οδηγήθηκαν εκτός εγχώριου τραπεζικού συστήματος τα τελευταία 6 χρόνια (Σεπτέμβριος 2009 - Αύγουστος 2016: -€113,93 δις ή -47,90%) παράλληλα με την αποτελεσματική

διαχείριση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελούν δύο βασικές προϋποθέσεις για την ομαλή λειτουργία του θεσμού της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης και την αύξηση της παροχής ρευστότητας και πιστώσεων σε παραγωγικές, υγιείς, καινοτόμες και εξωστρεφείς επιχειρήσεις.

Κλειδί για την ενεργοποίηση του ενδογενούς μηχανισμού επιστροφής των καταθέσεων στα εγχώρια νομισματικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (NXI) είναι η ενίσχυση της αξιοπιστίας και η αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Ως γνωστόν, τα δύο προαναφερθέντα στοιχεία έχουν τα χαρακτηριστικά των μεταβλητών αποθέματος, δηλαδή απαιτείται χρόνος και επένδυση για να ανακτηθεί πιθανή απώλειά τους. Το ίδιο συμβαίνει και με τις καταθέσεις, η πορεία των οποίων συνδέεται άμεσα με τις παραπάνω μεταβλητές. Ωστόσο, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της 1^{ης} αξιολόγησης του 3^{ου} προγράμματος οικονομικής προσαρμογής (3^ο ΠΟΠ), οι ασκούντες την οικονομική πολιτική έχουν τη δυνατότητα να επιταχύνουν σε ένα βαθμό την εν λόγω διαδικασία μέσω αποτελεσματικών παρεμβάσεων. Για παράδειγμα, η μερική χαλάρωση των κεφαλαιακών ελέγχων είναι ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες αλλαγές (22/7/2016) επιτρέπεται: 1^ο η ανάληψη ποσού έως €840 ανά δύο εβδομάδες, 2^ο οι αναλήψεις μετρητών έως του ποσοστού του 100% συνολικά, από χρηματικά ποσά τα οποία, μετά τις 22/07/2016, κατατίθενται σε τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων νομικών και φυσικών προσώπων, σε μετρητά και 3^ο υπό προϋποθέσεις, η ανάληψη μετρητών, έως του ποσοστού 30% συνολικά, από χρηματικά ποσά τα οποία, μετά τις 22/07/2016, μεταφέρονται από το εξωτερικό με μεταφορά πίστωσης σε υφιστάμενους λογαριασμούς στην Ελλάδα.²

Υπό την προϋπόθεση θετικών εξελίξεων στα πεδία: (α) της 2^{ης} αξιολόγησης του 3^{ου} ΠΟΠ και (β) της ένταξης των ελληνικών κρατικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, το οικονομικό κλίμα δύναται να συνεχίσει την ανοδική του πορεία και να ενισχυθεί ο βαθμός αξιοπιστίας της ελληνικής οικονομίας. Με αυτόν τον τρόπο ενεργοποιείται μια ενδογενής διαδικασία η οποία μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω άρση των κεφαλαιακών περιορισμών, επιστροφή μέρους των καταθέσεων στα εγχώρια NXI, αύξηση των επενδύσεων και μεσοπρόθεσμα, παραγωγή πλούτου.

² Σημειώνουμε ότι οι κεφαλαιακοί έλεγχοι παρά τις σημαντικές στρεβλώσεις που δημιούργησαν (και εξακολουθούν να δημιουργούν) στη λειτουργία του εγχώριου οικονομικού συστήματος αύξησαν τα κίνητρα των νοικοκυριών ως προς το βαθμό χρήσης «πλαστικού – ηλεκτρονικού χρήματος». Αυτή η αλλαγή δύναται να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Επιπρόσθετα αυξάνει την αποτελεσματικότητα των συναλλαγών, για παράδειγμα βλέπε: <https://www.eurobank.gr/Uploads/Reports/GREECE%20MACRO%20FOCUS%20July%2031%202015.pdf>

και https://www.eurobank.gr/Uploads/Reports/GLOBAL_FOCUS_NOTE_20160805.pdf

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

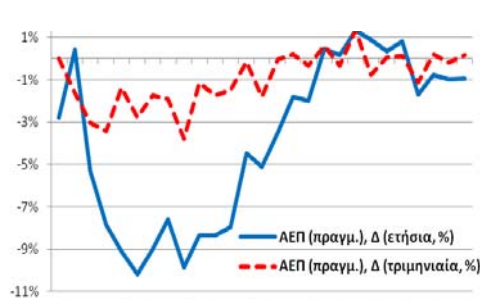
Μεταβλητή: Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Το 2^ο τρίμηνο (2016) ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης ήταν **-0,95%** (-0,97% (2015Q4) και +0,82% (2015Q2)). Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν **+0,17%** (-0,17% (2016Q1) και +0,15% (2015Q2)).

Συνολική Περίοδος: 1998Q2-2016Q2



Υποπερίοδος: 2009Q4-2016Q2



Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

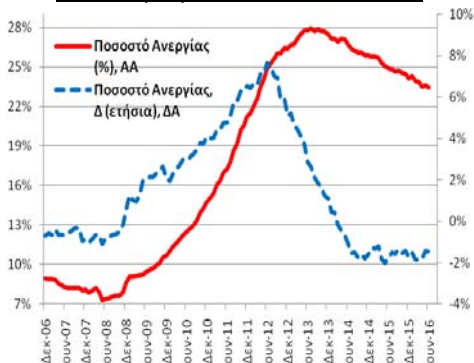
Περίοδος: 1998Q2-2016Q2
Στοιχεία: τριμηνιαία
Μέσος Όρος: 0,45%
Διάμεσος: 1,35%
Μέγιστο: 6,74% (2003Q4)
Ελάχιστο: -10,20% (2011Q1)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 29/8/2016
(προσωρινά στοιχεία)
Επομ. δημ.: 14/11/2016
(εκτιμήσεις), 29/11/2016
(προσωρινά στοιχεία)

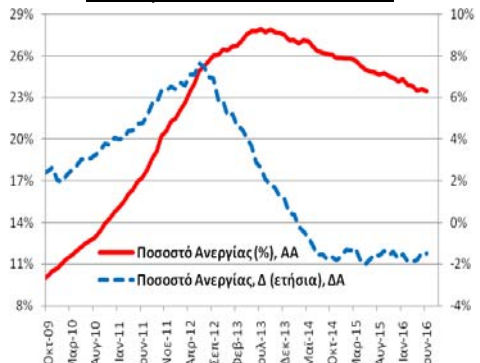
Μεταβλητή: Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Τον **Ιούνιο (2016)** το ποσοστό **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **23,43%** (23,61% (5/2016) και 24,90% (6/2015)) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή ήταν -1,47 ΠΜ** (-1,43 ΠΜ (5/2016) και -1,78 ΠΜ (6/2015)). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανήλθε στα **3,675 εκατ.** άτομα (3,660 εκατ. (5/2016) και 3,613 εκατ. (6/2015)) και των **ανέργων** στα **1,125 εκατ.** άτομα (1,131 εκ (5/2016) και 1,198 εκατ. (6/2015)).

Συνολική Περίοδος: 12/2006-6/2016



Υποπερίοδος: 10/2009-6/2016



Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας, %

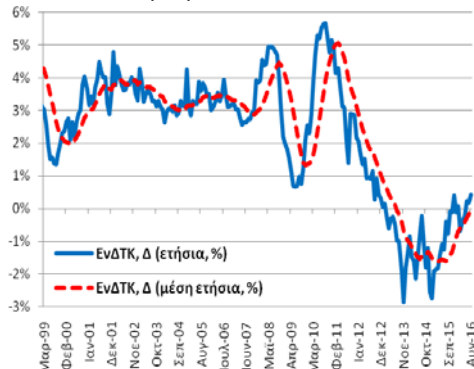
Περίοδος: 12/2006 - 6/2016
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 18,02%
Διάμεσος: 19,13%
Μέγιστο: 27,92% (7/2013)
Ελάχιστο: 7,30% (5/2008)

Σημείωση: Δ = μεταβολή,
ΑΑ = αριστερός άξονας,
ΔΑ = δεξιός άξονας,
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 8/9/2016
Επομ. δημ.: 6/10/2016

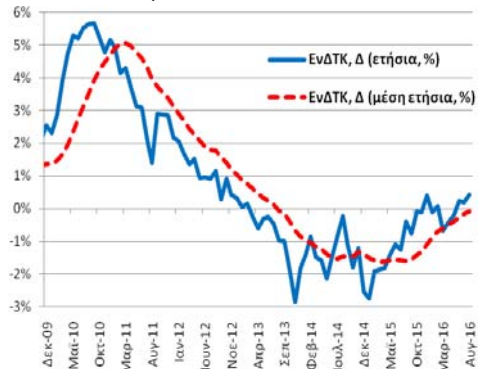
Μεταβλητή: Εναρμονισμένος ΔΤΚ και Εθνικός ΔΤΚ, ετήσια μεταβολή (%)

Τον **Αύγουστο (2016)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕνΔΤΚ** ήταν στο **+0,43%** (+0,20% (7/2016) και -0,39% (8/2015)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν στο -0,09%** (-0,16% (7/2016) και -1,60% (8/2015)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια μεταβολή (%) του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν στο **-0,95%** (-1,04% (7/2016) και -1,46% (8/2015)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν στο -0,93%** (-0,97% (7/2016) και -1,97% (8/2015)).

Συνολική Περίοδος: 3/1999-8/2016



Υποπερίοδος: 12/2009-8/2016



Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 3/1999 - 8/2016
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,25%
Διάμεσος: 2,94%
Μέγιστο: 5,66% (9/2010)
Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 9/9/2016
Επομ. δημ.: 10/10/2016

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

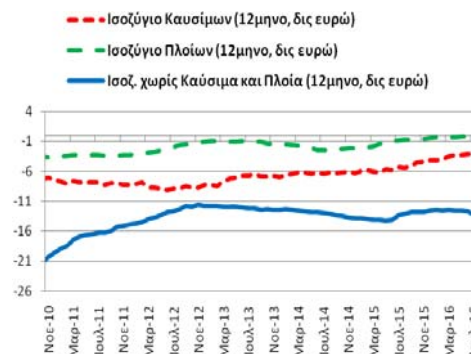
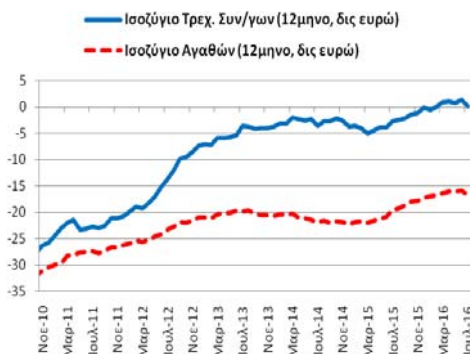
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (11/2010 - 7/2016)

Επί μέρους Ισοζύγια (11/2010 - 7/2016)

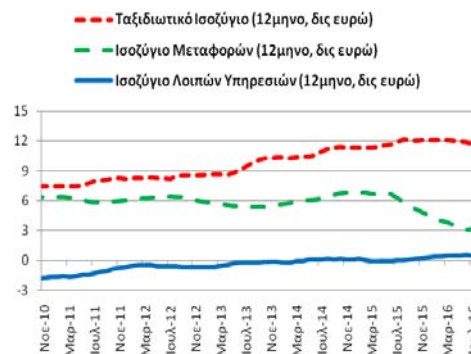
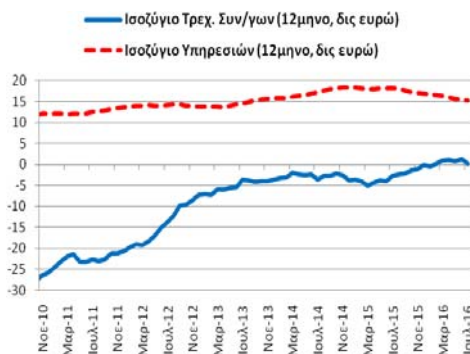
Δημοσίευση: 20/9/2016

Ισοζύγιο: Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)



- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **+0,23 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: +1,30 και 8/2014-7/2015: -2,72).
- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-16,58 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: -15,93 και 8/2014-7/2015: -19,54).

Ισοζύγιο: Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)



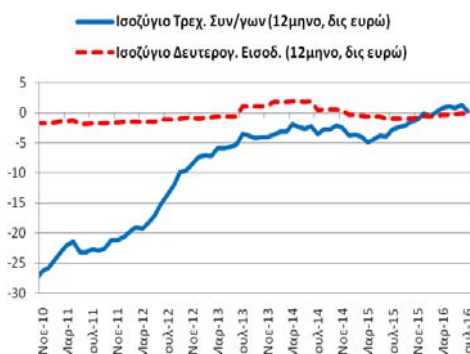
- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+15,32 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: +15,46 και 8/2014-7/2015: +18,19).
- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **+11,71 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: +11,87 και 8/2014-7/2015: +11,88).

Ισοζύγιο: Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ., και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)



- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **+1,63 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: +1,82 και 8/2014-7/2015: -0,39).
- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-1,35 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: -1,17 και 8/2014-7/2015: -2,45).

Ισοζύγιο: Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)



- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,14 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: -0,05 και 8/2014-7/2015: -0,98).
- Το διάστημα **Αυγούστου 2015 - Ιουλίου 2016** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,37 δις ευρώ** (7/2015-6/2016: -0,29 και 8/2014-7/2015: -1,09).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

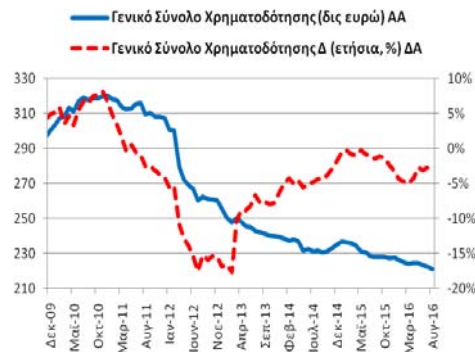
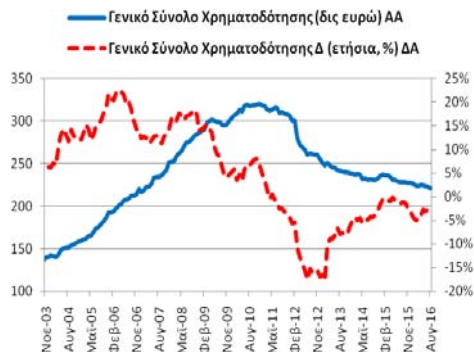
Επόμενη δημοσίευση: 21/10/2016

Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

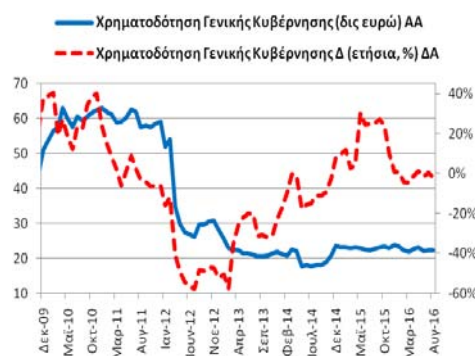
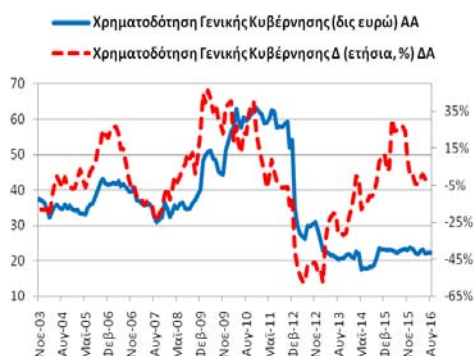
Συνολική Περίοδος: 11/2003-8/2016

Υποπερίοδος: 12/2009-8/2016

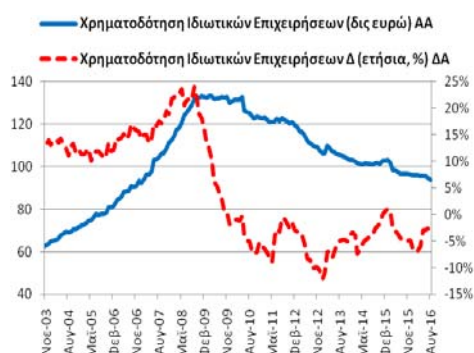
Δημοσίευση: 27/9/2016

Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)

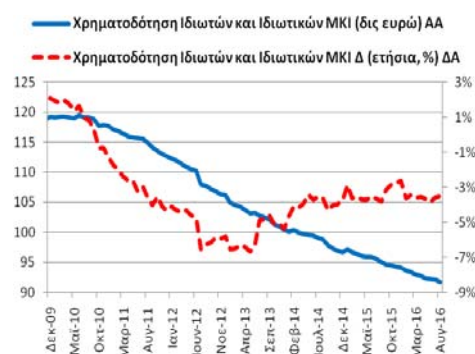
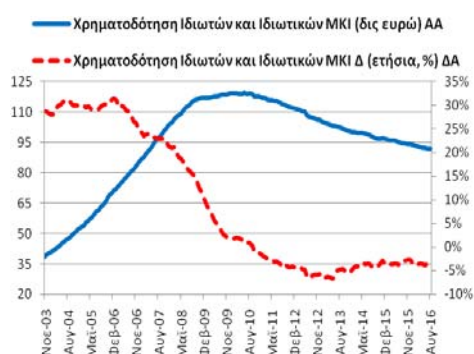
- Τον **Αύγουστο** (2016) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **221,11 δις ευρώ** (7/2016: 222,44 δις ευρώ και 8/2015: 228,01 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,02%** (7/2016: -2,73% και 8/2015: -1,46%).

Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

- Τον **Αύγουστο** (2016) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **22,38 δις ευρώ** (7/2016: 22,29 δις ευρώ και 8/2015: 22,82 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-1,93%** (7/2016: +0,25% και 8/2015: +25,07%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

- Τον **Αύγουστο** (2016) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **93,82 δις ευρώ** (7/2016: 94,83 δις ευρώ και 8/2015: 96,66 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-2,94%** (7/2016: -2,67% και 8/2015: -4,47%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

- Τον **Αύγουστο** (2016) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ΙΜΚΙ** ανήλθε στα **91,70 δις ευρώ** (7/2016: 92,05 δις ευρώ και 8/2015: 95,03 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,50%** (7/2016: -3,57% και 8/2015: -3,80%).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

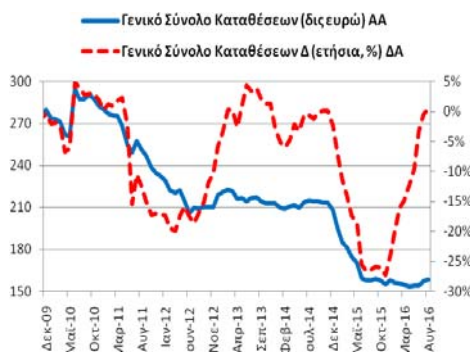
Επόμενη Δημοσίευση: προσεγγιστικά +1 μήνα

Πίνακας Α4: Καταθέσεις και Ρέπος των μη ΝΧΙ στα Εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 11/2003-8/2016

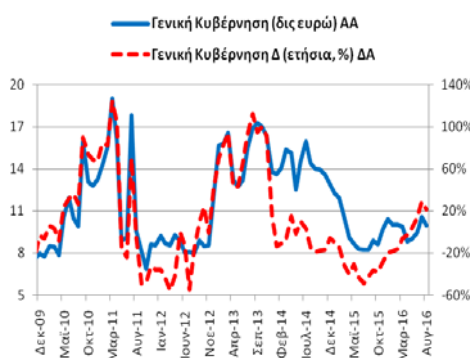
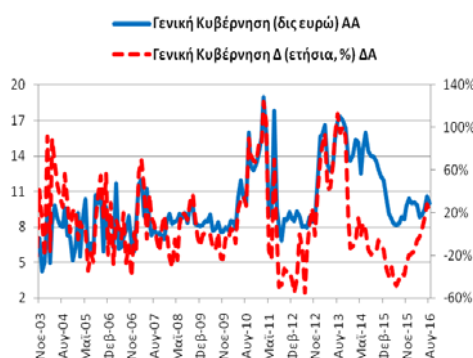
Υποπερίοδος: 12/2009-8/2016

Δημοσίευση: 27/9/2015

Γενικό Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (υπόλοιπα)

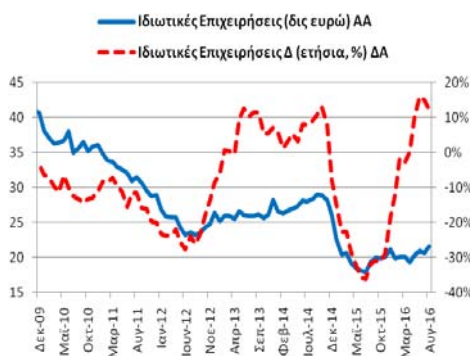
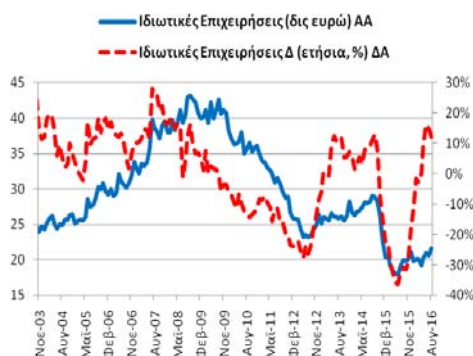
■ Τον **Αύγουστο** (2016) το **γενικό σύνολο** (κάτοικοι εσωτερικού, λοιπών χωρών ευρωζώνης και μη κάτοικοι ζώνης ευρώ) των καταθέσεων (και ρέπος) ανήλθε στα **158,65 δις ευρώ** (7/2016: 157,20 δις ευρώ και 8/2015: 158,04 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+0,39%** (7/2016: -0,42% και 8/2015: -26,35%).

Καταθέσεις και Ρέπος Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

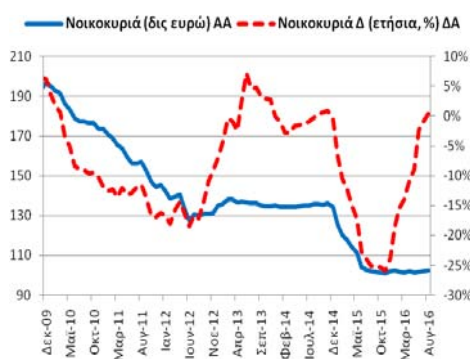
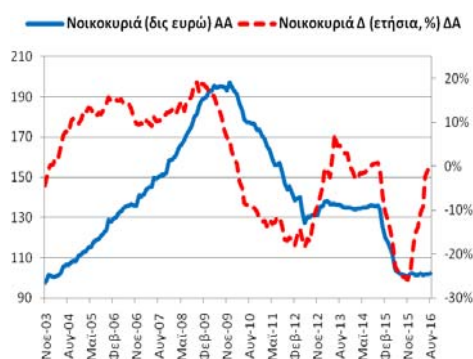
■ Τον **Αύγουστο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθαν στα **10,00 δις ευρώ** (7/2016: 10,56 δις ευρώ και 8/2015: 8,25 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+21,27%** (7/2016: +28,60% και 8/2015: -42,60%).

Καταθέσεις και Ρέπος Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

■ Τον **Αύγουστο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** (ασφαλιστικές, λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και μη χρηματοπιστωτικές) ανήλθαν στα **21,62 δις ευρώ** (7/2016: 20,58 δις ευρώ και 8/2015: 19,26 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+12,28%** (7/2016: +14,90% και 8/2015: -31,90%).

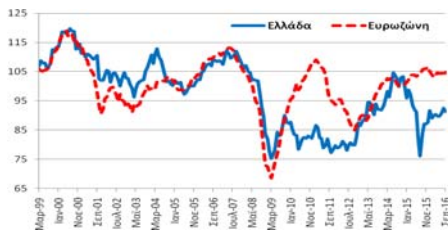
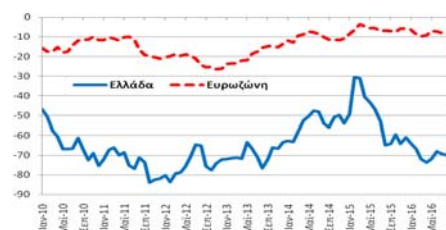
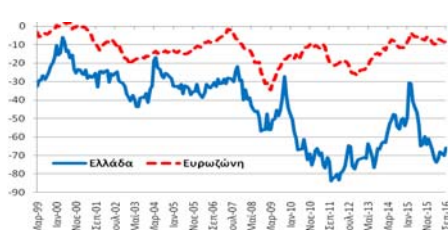
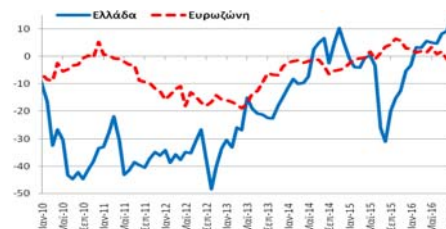
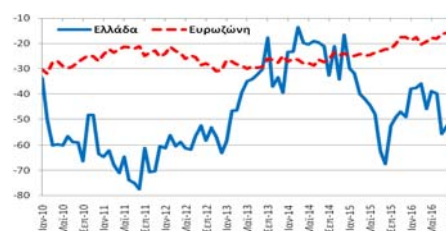
Καταθέσεις και Ρέπος Νοικοκυριών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

■ Τον **Αύγουστο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **νοικοκυριών και ΙΜΚΙ** ανήλθαν στα **102,27 δις ευρώ** (7/2016: 102,00 δις ευρώ και 8/2015: 101,88 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+0,38%** (7/2016: -0,90% και 8/2015: -25,06%).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Επόμενη Δημοσίευση: προσεγγιστικά +1 μήνα

Πίνακας Α5: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και ΕυρωζώνηΣυνολική Περίοδος: 3/1999-9/2016Υποπερίοδος: 1/2010-9/2016Δημοσίευση: 29/9/2016Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης ΕμπιστοσύνηςΒιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)Καταναλωτής – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Το **Σεπτέμβριο** (2016) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (91,4 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **επιδεινώθηκε** κατά -1,1 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** και **βελτιώθηκε** κατά +7,6 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Σεπτέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-6,2 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -1,1 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** και **βελτιώθηκε** κατά +17,1 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Σεπτέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (-6,9 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -2,9 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** και **βελτιώθηκε** κατά +8,2 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Σεπτέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης **καταναλωτή** (-65,9 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +4,2 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** και **επιδεινώθηκε** κατά -1,7 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Σεπτέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (15,0 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +5,7 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** και **βελτιώθηκε** κατά +35,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Σεπτέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-59,5 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -7,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Αύγουστο** και **επιδεινώθηκε** κατά -6,7 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Πίνακας Α6: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας																
Ενημέρωση: 4/10/2016																
Μεταβλητές		Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου		Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών							
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	y	(1), (7)	Δ (γογ, %)	-	-0.23%	2015	0.65%	2014	-3.20%	2013	-7.30%	2012	-9.13%	2011	-5.48%	2010
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις		185.08		185.51		184.31		190.39		205.39		226.03	
Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					176.02		177.56		180.39		191.20		207.03		226.03	
Ποσοστό Ανεργίας			%		24.90%		26.49%		27.47%		24.44%		17.87%		12.72%	
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (γογ, %)		-1.73%		-1.31%		-0.92%		1.51%		3.34%		4.71%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					-1.09%		-1.39%		-0.85%		1.04%		3.13%		4.70%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος					-0.90%		-2.25%		-2.49%		-0.36%		0.81%		0.76%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q		Δ (qoq, %)	Ναι	-0.95%	2016 Q2	-0.97%	2016 Q1	0.82%	2015 Q2	0.17%	2014 Q2	-3.49%	2013 Q2	-8.35%	2012 Q2
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			%		0.17%		-0.17%		0.15%		-0.32%		-0.04%		-1.72%	
Ποσοστό Ανεργίας	m		Δ (γογ, %)	Όχι	23.43%	Ιουν-16	23.61%	Μαί-16	24.90%	Ιουν-15	26.68%	Ιουν-14	27.78%	Ιουν-13	24.91%	Ιουν-12
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					-0.95%	Αυγ-16	-1.04%	Ιουλ-16	-1.46%	Αυγ-15	-0.30%	Αυγ-14	-1.28%	Αυγ-13	1.74%	Αυγ-12
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.43%		0.20%		-0.39%		-0.24%		-0.97%		1.15%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q			Ναι	1.51%	2016 Q2	-0.06%	2016 Q1	-0.74%	2015 Q2	-3.20%	2014 Q2	-2.12%	2013 Q2	-0.02%	2012 Q2
Συνιστ. Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	Δ (γογ, %)	Ναι	-1.72%	2016 Q2	-1.02%	2016 Q1	1.64%	2015 Q2	0.13%	2014 Q2	-2.95%	2013 Q2	-8.79%	2012 Q2
Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση					-2.66%		-2.55%		-1.47%		1.94%		-8.11%		-6.94%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)					6.97%		-2.53%		0.11%		-7.65%		-11.83%		-21.21%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					-11.38%		-11.51%		1.51%		4.72%		4.68%		-1.43%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					-7.13%		-11.86%		-3.28%		9.70%		-2.82%		-12.58%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγ. της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (7)	Δ (γογ, %)	Όχι	-1.65%	2016 Q2	-3.31%	2016 Q1	-1.02%	2015 Q2	0.82%	2014 Q2	0.21%	2013 Q2	-1.52%	2012 Q2
Πραγμ. Παραγωγ.κ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					-2.00%		-5.83%		-1.04%		2.56%		-0.85%		-1.77%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά άτομο)					2.46%		3.53%		-3.17%		-5.76%		-5.54%		-0.70%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					3.19%		3.50%		-2.66%		-6.62%		-4.45%		-0.39%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	3675.00	Ιουν-16	3660.00	Μαί-16	3613.30	Ιουν-15	3545.70	Ιουν-14	3508.40	Ιουν-13	3676.20	Ιουν-12
Ανεργοί					1124.50		1131.30		1198.00		1290.00		1349.40		1219.40	
Εργατικό Δυναμικό					4799.50		4791.30		4811.30		4835.70		4857.80		4895.60	
Μη Ενεργός Πληθυσμός					3249.10		3260.40		3276.40		3301.10		3327.80		3353.70	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	Δ (γογ, %)	Όχι	-2.61%	2016 Q2	-4.77%	2016 Q1	-4.97%	2015 Q2	-8.26%	2014 Q2	-11.92%	2013 Q2	-10.85%	2012 Q2
Συνολική Οικοδ. Δραστηριότητα (αριθμός αδειών)	m	(1), (7)			-21.67%	Ιουν-16	-31.53%	Μαί-16	14.71%	Ιουν-15	-10.69%	Ιουν-14	-31.35%	Ιουν-13	-41.76%	Ιουν-12
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(6), (7)	ΜΔ	Ναι	49.2	Σεπ-16	50.4	Αυγ-16	43.3	Σεπ-15	48.4	Σεπ-14	47.5	Σεπ-13	42.2	Σεπ-12
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	(1), (7)	Δ (γογ, %)			4.39%	Ιουλ-16	8.02%	Ιουν-16	-2.28%	Ιουλ-15	0.18%	Ιουλ-14	-7.19%	Ιουλ-13	-3.31%	Ιουλ-12
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία					-5.90%		-8.21%		-15.10%		0.52%		3.26%		-7.46%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο					6.49%		-5.09%		-8.53%		1.91%		-13.70%		-8.60%	
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο					8.82%		-3.40%		-7.08%		2.34%		-13.33%		-9.86%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (7)			-4.01%	2016 Q2	-5.00%	2016 Q1	-3.85%	2015 Q2	-0.30%	2014 Q2	-10.09%	2013 Q2	-15.68%	2012 Q2
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.					14.34%		-1.04%		4.95%		25.53%		-3.39%		-39.25%	
Εξωτερικές Τομές																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	Σ12m € δις	Όχι	0.23	Ιουλ-16	1.30	Ιουν-16	-2.72	Ιουλ-15	-3.55	Ιουλ-14	-3.52	Ιουλ-13	-13.72	Ιουλ-12
Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)					-16.58		-15.93		-19.54		-21.86		-19.79		-23.39	
Α1. Καυσίμων					-3.15		-3.14		-5.33		-6.40		-6.65		-8.82	
Α2. Πλοίων					-0.18		-0.16		-0.86		-2.51		-0.90		-1.93	
Α3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία					-13.25		-12.63		-13.35		-12.96		-12.24		-12.64	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)					15.32		15.46		18.19		17.29		14.61		14.10	
Β1. Ταξιδιωτικό					11.71		11.87		11.88		10.93		9.40		8.24	
Β2. Μεταφορών					3.12		3.06		6.26		6.24		5.44		6.42	
Β3. Λοιπών Υπηρεσιών					0.49		0.53		0.05		0.12		-0.24		-0.56	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)					1.63		1.82		-0.39		0.61		0.58		-3.26	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών					-0.08		-0.07		-0.35		-0.23		-0.25		-0.30	
Γ2. Τόκων, Μερισμάτων και Κερδών					-1.35		-1.17		-2.45		-2.12		-1.93		-5.10	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων					3.06		3.06		2.41		2.96		2.76		2.14	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)					-0.14		-0.05		-0.98		0.41		1.08		-1.17	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης					-0.37		-0.29		-1.01		0.04		0.64		-1.06	
Δ2. Λοιπών Τομέων					0.22		0.24		0.03		0.37		0.44		-0.10	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	y	(1), (7)	%	-	-7.20%	2015	-3.60%	2014	-13.00%	2013	-8.80%	2012	-10.20%	2011	-11.20%	2010
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					-3.40%		0.40%		-9.00%		-3.70%		-2.90%		-5.30%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					176.90%		180.10%		177.70%		159.60%		172.00%		146.20%	
Κυβέρνηση (Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού)																
Α. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	(5), (7)	€ δις	-	31.95	Αυγ-16	28.00	Ιουλ-16	22.99	Ιουν-16	19.21	Μαί-16	16.01	Απρ-16	12.50	Μαρ-16
Β. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					32.53		28.64		22.85		18.88		16.16		12.57	
Απόκλιση - Έσοδα (Α-Β)					-0.59		-0.64		0.13		0.33		-0.15		-0.08	
Γ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					32.99		28.83		24.00		20.02		16.17		12.28	
Δ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					36.41		32.13		27.35		22.76		18.45		13.91	
Απόκλιση - Δαπάνες (Γ-Δ)					-3.43		-3.30		-3.35		-2.74		-2.28		-1.63	
Πρωτογενές Αποτελ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					3.75		3.55		2.47		2.28		2.72		2.67	
Πρωτογενές Αποτελ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					0.98		0.87		-1.03		-0.82		0.57		1.10	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					-1.04		-0.83		-1.01		-0.81		-0.15		0.22	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					-3.88		-3.49		-4.49		-3.88		-2.28		-1.34	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	-0.40%	16/3/16	-0.30%	9/12/14	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/13	0.00%	8/5/13
Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου					0.00%		0.05%		0.05%		0.15%		0.25%		0.50%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης					0.25%		0.30%		0.30%		0.40%		0.75%		1.00%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 ετη)	m	(2), (7)	%	-	8.19%	Αυγ-16	7.99%	Ιουλ-16	10.26%	Αυγ-15	6.09%	Αυγ-14	10.01%	Αυγ-13	24.34%	Αυγ-12
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)					0.42%	Ιουλ-16	0.42%	Ιουν-16	0.78%	Ιουλ-15	1.45%	Ιουλ-14	2.26%	Ιουλ-13	2.86%	Ιουλ-12
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)					5.01%		4.87%		4.72%		5.36%		5.55%		5.92%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)					0.41%		0.41%		0.87%		1.66%		2.58%		2.86%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)					4.90%		4.90%		5.04%		5.41%		5.72%		5.99%	
Χρηματοδότηση																
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	221.11	Αυγ-16	222.44	Ιουλ-16	228.01	Αυγ-15	231.37	Αυγ-14	241.87	Αυγ-13	262.43	Αυγ-12
Α. Γενική Κυβέρνηση					22.38		22.29		22.82		18.24		20.47		29.79	
Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις					93.82		94.83		96.66		101.18		105.52		111.01	
Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ					91.70		92.05		95.03		98.79		102.48		107.68	
Δ. Αγρότες, Ελευθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επιχ.					13.22		13.26		13.50		13.16		13.39		13.95	
Καταθέσεις και Ρέσος																
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέσος (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	158.65	Αυγ-16	157.20	Ιουλ-16	158.04	Αυγ-15	214.57	Αυγ-14	217.39	Αυγ-13	208.99	Αυγ-12
Α. Κάτοικα Εσωτερικού (Α1+Α2+Α3)					133.89		133.14		129.38		178.59		179.10		161.35	
Α1. Γενική Κυβέρνηση					10.00		10.56		8.25		14.36		16.89		7.95	
Α2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (Α2.1+Α2.2+Α2.3)					21.62		20.58		19.26		28.28		25.91		23.24	
Α2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις					1.54		1.45		1.83		2.84		3.07		2.16	
Α2.2. Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα					3.68		3.65		3.68		4.70		4.22		3.39	
Α2.3. Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις					16.41		15.48		13.75		20.75		18.62		17.70	
Β. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ					102.27		102.00		101.88		135.95					

**Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης
& Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών**

Δρ. Πλάτων Μονοκρούσος
Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Δρ. Τάσος Αναστασάτος
Αναπληρωτής Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος
Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
Όλγα Κοσμά: Ερευνητρια Οικονομολόγος
Αρκαδία Κωνσταντοπούλου: Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
Παρασκευή Πετροπούλου: Οικονομική Αναλύτρια G10
Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
Γαλάτεια Φωκά: Ερευνητρια Οικονομολόγος

Eurobank Ergasias SA, 8 Othonos Str., 10557 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, contact email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Greece Macro Monitor:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Global Economy & Markets Monthly:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

